

## بررسی نقش مشارکت شهروندان در تقویت نظارت و کاهش فساد شهرداری

مهدی صدیق کیا

لیسانس مهندسی معماری و کارمند اداره بازرسی شهرداری مرکزی خرم‌آباد

---

### چکیده

مقاله حاضر به بررسی نقش مشارکت شهروندان در تقویت نظارت و کاهش فساد در شهرداری‌ها می‌پردازد. با توجه به اهمیت شفافیت و پاسخگویی در مدیریت شهری، این مطالعه نشان می‌دهد که مشارکت فعال شهروندان می‌تواند به عنوان مکانیسمی مؤثر برای نظارت بر عملکرد شهرداری‌ها و کاهش فساد اداری عمل کند. با استفاده از روش‌های تحلیلی-توصیفی و بررسی مطالعات موردی، نتایج تحقیق حاکی از آن است که راهکارهایی مانند ایجاد سامانه‌های شکایات مردمی، تشویق گزارش دهی فساد، افزایش آگاهی‌های عمومی و تقویت نهادهای نظارتی غیردولتی، نقش بسزایی در کاهش فساد دارند. همچنین، تعامل دوسویه بین شهروندان و مسئولان شهری منجر به ارتقای اعتماد عمومی و بهبود کیفیت خدمات شهری می‌شود. برای دستیابی به شهرداری‌های پاک و کارآمد، ضروری است سازوکارهای قانونی و فرهنگی برای جلب مشارکت شهروندان طراحی و اجرا شود.

**کلمات کلیدی:** مشارکت شهروندی، نظارت مردمی، فساد اداری، شفافیت، مدیریت شهری.

---

## مقدمه

مشارکت شهروندان نقش مهمی در تقویت مکانیسم‌های نظارتی و کاهش فساد شهرداری دارد. مشارکت دادن مردم در فرآیندهای تصمیم‌گیری دولتی، شفافیت را تقویت می‌کند و مقامات محلی را مسئول اقدامات خود می‌داند. این رابطه توسط مطالعات متعددی پشتیبانی می‌شود که تأثیر مشارکت فعال شهروندان را بر کاهش فساد و بهبود پاسخگویی اداری برجسته می‌کند.

اهمیت مشارکت شهروندان در افزایش شفافیت شهرداری به‌خوبی مستند شده است. به‌عنوان مثال، کیم و لی (۲۰۱۷) بر اهمیت ابعاد مختلف مشارکت شهروندان - مانند مشاوره و مشارکت فعال - در تسهیل ارزیابی‌های عمومی از شفافیت در دولت محلی تأکید می‌کنند. مشارکت فعال به شهروندان این امکان را می‌دهد که نظرات خود را بیان کنند و فرآیندهای دولتی را مورد بررسی قرار دهند و در نتیجه مدیریت پاسخگوتر ایجاد شود. به طور مشابه، (Neshkova & Kalesnikaite 2019) دریافتند که تجارب مستقیم شهروندان با فساد می‌تواند به طور معکوس تمایل آنها را برای مشارکت در حکومت افزایش دهد که نشان می‌دهد که مشارکت فعال در فرآیندهای دولتی می‌تواند به نظارت بهتر و کاهش فساد منجر شود.

نقش فناوری در ارتقای مشارکت شهروندان را نمی‌توان نادیده گرفت. واله کروز و همکاران (۲۰۱۶) اشاره می‌کند که ابزارهای فناورانه، به ویژه صفحات وب شهرداری و پلت فرم‌های رسانه‌های اجتماعی، درک شهروندان از شفافیت و کارآمدی در حکمرانی محلی را به طور قابل توجهی افزایش می‌دهند. علاوه بر این، ابتکارات مشارکت الکترونیکی می‌تواند موانع ورود شهروندان را کاهش دهد و امکان دسترسی گسترده‌تر به اطلاعات و فرصت‌های مشارکت را فراهم کند، همانطور که توسط (کیم و لی، ۲۰۱۲) بحث شد. استفاده مؤثر از این فناوری‌ها منجر به شهروندانی آگاه‌تر می‌شود که بهتر می‌توانند مقامات محلی را به چالش بکشند و پاسخگو باشند.

علاوه بر این، همان طور که توسط (کیم و همکاران، ۲۰۱۸) مشخص شد، درک شفافیت به طور مستقیم با اعتماد عمومی ارتباط دارد. آنها استدلال می‌کنند که افزایش مشارکت شهروندان اعتماد را افزایش می‌دهد که برای حکمرانی مؤثر بسیار مهم است. زمانی که شهروندان احساس کنند از طریق سازوکارهای شفاف در حکمرانی محلی سهمی دارند، رضایت کلی و اعتماد آنها به نهادهای دولتی افزایش می‌یابد و از اعمال فاسد جلوگیری می‌کند.

با این حال، درک این نکته حیاتی است که افزایش فرصت‌ها برای مشارکت شهروندان کافی نیست. Ingrams & Schachter (2019) نسبت به ابتکارات سطحی مشارکت الکترونیکی که ممکن است به‌عنوان یک نمای بدون فرصت‌های تعامل اساسی عمل کند، احتیاط می‌کنند. فرآیندهای مشارکتی واقعی باید برای رسیدگی به نیازهای شهروندان و تسهیل مشارکت معنادار طراحی شوند و اطمینان حاصل شود که ورودی عمومی نه تنها درخواست می‌شود بلکه به طور فعال در تصمیم‌گیری ادغام می‌شود.

در زمینه‌هایی که با فساد مشخص می‌شود، پویایی نظارت و مشارکت شهروندان پیچیده می‌شود. به‌عنوان مثال، فراز و فینان (۲۰۱۱) نشان می‌دهند که پاسخگویی انتخاباتی به طور قابل توجهی رفتار فاسد را زمانی که دولت‌های محلی با فشارهای انتخاباتی مجدد مواجه می‌شوند، به ویژه در محیط‌های کم اطلاعات، محدود می‌کند. این امر بر ضرورت تقویت ساختارهای حکومتی مشارکتی و شرایطی که به شهروندان اجازه می‌دهد تا به طور مؤثر با مقامات محلی تعامل داشته باشند و آنها را مورد بررسی دقیق قرار دهند، تأکید می‌کند.

مشارکت شهروندان جزء حیاتی حاکمیت شهری است که نظارت را تقویت می‌کند و فساد را کاهش می‌دهد. با تقویت شفافیت از طریق مشارکت فناوری، افزایش اعتماد به دولت و به کارگیری شیوه‌های مشارکتی واقعی، دولت‌های محلی می‌توانند به طور قابل توجهی فساد را کاهش دهند. اجرای موفقیت‌آمیز این استراتژی‌ها در نهایت به حکمرانی انعطاف‌پذیرتر و پاسخگوتر کمک می‌کند.

### پیشینه تحقیق

**اصولی نژاد (۱۴۰۳)** مقاله‌ای با عنوان روابط عمومی شهرداری و کاهش فساد اداری از طریق اطلاع‌رسانی و مشارکت مردمی تدوین نمودند، نتایج تحقیق نشان داد، تحلیل نقش مشارکت مردمی نشان داد که نظارت اجتماعی، گزارشگری تخلفات و حضور فعال شهروندان در تصمیم‌گیری‌های شهری، اثرات مثبتی بر کاهش فساد اداری دارد. روابط عمومی، از طریق توسعه ابزارهای اطلاع‌رسانی، ایجاد ارتباط موثر میان شهروندان و مدیریت شهری و استفاده از فناوری‌های نوین، می‌تواند بستری برای افزایش شفافیت و مشارکت عمومی فراهم کند. باین حال، موفقیت این رویکرد مستلزم ایجاد زیرساخت‌های قانونی و اجرایی مناسب، تضمین استقلال روابط عمومی از فشارهای مدیریتی و سیاسی و توسعه فرهنگ نظارت عمومی در میان شهروندان است.

**احمدی و رضایی (۱۴۰۰)** به شناسایی عوامل مؤثر بر مشارکت شهروندان در فرآیند مدیریت شهری پرداخته است، نتایج تحقیق آنها نشان داده است که احساس تعلق، اعتماد فرد به شهرداری، آگاهی در مورد امور شهری، پایگاه اجتماعی-اقتصادی شهروندان و قوانین و مقررات موجود بر مشارکت شهروندان در فرآیند مدیریت شهری تأثیر معناداری داشته‌اند هم چنین؛ نتایج آزمون رتبه بندی نشان داد که پایگاه اجتماعی-اقتصادی شهروندان در رتبه اول و قوانین و مقررات موجود در رتبه آخر به لحاظ تأثیرگذاری بر مشارکت شهروندان در فرآیند مدیریت شهری بودند.

**علیزاده و همکاران (۱۳۹۲)** نقش و مشارکت مردم در اداره امور شهری در منطقه ۱۰ شهرداری مشهد را مورد مطالعه قرار دادند، بر اساس تجزیه و تحلیل صورت گرفته با روش توصیفی-تحلیلی؛ مشخص شد که نقش مردم در اداره امور شهر (منطقه ۱۰ شهرداری مشهد) به ترتیب اولویت در مشارکت ذهنی-معنوی با ۴۲٪، مشارکت سیاسی با ۳۴٪، مشارکت فیزیکی با ۲۷٪، مشارکت مالی با ۲۳٪ و مشارکت ابزاری با ۳٪ مشارکت در رتبه‌های اول تا پنجم قرار گرفتند. میزان مشارکت کلی که حاصل تلفیق میزان مشارکت در نقش‌های پنجگانه فوق بود نیز با ۲۶٪ مشارکت نسبتاً کم ارزیابی گردید.

**شیانی و همکاران (۱۳۹۱)** به بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر مشارکت شهروندان در مدیریت امور شهری تهران پرداخته‌اند، نتایج مطالعات آنها نشان داد که مشارکت شهروندان در مدیریت امور شهری باید داوطلبانه و هدفمند صورت گیرد برنامه ریزان شهری نخست باید بر مشارکت ذهنی و تغییر در باورها و گرایشهای شهروندان تأکید نمایند. رفتار مشارکتی در برنامه‌های شهری نیز باید در دو بخش انجام شود. در مرحله اول باید شناخت عوامل اثرگذار در مشارکت شهروندی، مورد توجه قرار گیرد و در مرحله دوم حفظ مشارکت در طرحها و برنامه‌هایی است که اجرا شده است. جلب مشارکت زنان، جوانان و بازنشستگان و... و تعیین ساز و کارهای مشارکتی آنان در حوزه فرهنگی-اجتماعی می‌تواند کارایی و بهره‌وری مدیریت شهری را افزایش دهد.

## روش تحقیق

روش تحقیق توصیفی-تحلیلی است. داده‌های تحقیق از منابع کتابخانه‌ای و اسنادی و مصاحبه با خبرگان (۱۰ تن از صاحب نظران) جمع‌آوری و در قالب مدل PLS تحلیل شده‌اند.

## یافته‌های تحقیق

مشارکت فعال و سازمان‌های مردم‌نهاد در فرآیندهای نظارتی نقش مهمی در کنترل تخلفات و مبارزه با مدیریت شهری ایفا می‌کند، نه تنها به‌عنوان یک ابزار نظارتی، بلکه به‌عنوان یک عامل کلیدی در کاهش فساد و بهبود کیفیت مدیریت شهری نقش دارد و نیازمند حمایت قانونی، فرهنگی و فناوری است تا به‌طور عملی عمل کند. در این پژوهش شاخص‌های اثرگذار مشارکت مردمی با نرم افزار PLS مورد تحلیل قرار گرفته‌اند که به شرح زیر آمده‌اند:

### تحلیل پایایی سازه‌ها

برای بررسی پایایی هر یک از سازه‌ها، از سه شاخص پایایی مرکب (Composite Reliability)، متوسط واریانس استخراج شده (Average Variance Extracted - AVE) و آلفای کرونباخ استفاده می‌شود. در ادامه، تحلیل این سه شاخص برای سازه‌های مختلف انجام می‌شود.

#### ۱- پایایی مرکب (CR)

پایایی مرکب معیاری برای سنجش قابلیت اطمینان کلی مقیاس است. شرط برقراری پایایی این است که مقدار CR باید بیشتر از ۰,۷ باشد.

#### ۲- متوسط واریانس استخراج شده (AVE)

AVE نشان‌دهنده مقدار واریانس مشترک بین آیتم‌ها و سازه‌هاست. شرط برقراری پایایی این است که مقدار AVE باید بیشتر از ۰,۵ باشد و مقدار ۰,۴ به بالا نیز قابل قبول است.

#### ۳- آلفای کرونباخ

تمامی مقادیر آلفای کرونباخ برای سازه‌ها بالای ۰,۷ هستند که نشان‌دهنده قابلیت اعتماد خوب و سازگاری درونی بالای ابزارهای اندازه‌گیری است.

## جدول ۱: مقدار آلفای کرونباخ

| Average Variance Extracted (AVE) | Composite Reliability | rho_A | Cronbach's Alpha |                               |
|----------------------------------|-----------------------|-------|------------------|-------------------------------|
| 0.582                            | 0.917                 | 0.901 | 0.897            | ایجاد سامانه‌های شکایات مردمی |
| 0.612                            | 0.927                 | 0.911 | 0.909            | تشویق گزارش دهی فساد          |
| 0.530                            | 0.900                 | 0.874 | 0.873            | افزایش آگاهی‌های عمومی        |
| 0.628                            | 0.835                 | 0.705 | 0.703            | تقویت نهادهای نظارتی غیردولتی |

- شاخص‌های ایجاد سامانه‌های شکایات مردمی:  
 ○ CR: 0.917 و AVE: 0.582 هر دو شاخص بالاتر از حداقل‌های مورد نیاز هستند که نشان‌دهنده پایداری و اعتبار خوب این سازه است.
  - تشویق گزارش دهی فساد:  
 ○ CR: 0.927 و AVE: 0.612 این سازه نیز دارای پایداری و اعتبار بسیار خوبی است.
  - افزایش آگاهی‌های عمومی:  
 ○ CR: 0.900 و AVE: 0.530 هر دو مقادیر بالای ۰,۷ و ۰,۵ هستند که نشان‌دهنده پایداری قابل قبول این سازه است.
  - تقویت نهادهای نظارتی غیردولتی:  
 ○ CR: 0.835 و AVE: 0.628 این سازه نیز در سطح قابل قبولی قرار دارد و نشان‌دهنده اعتبار مناسب است.
- با توجه به اینکه اعداد پایداری ترکیبی (سازگاری درونی)، آلفای کرونباخ و AVE همگی در بازه مربوطه قرار گرفته‌اند، می‌تواند مناسب بودن وضعیت پایداری و روایی همگرایی مدل پژوهش را تایید کرد.
- بررسی همبستگی متغیرهای همگون**
- همبستگی بین متغیرهای مدل کمتر از ۰,۹ است که نشان‌دهنده عدم همپوشانی بین متغیرها و تأیید اعتبار افتراقی می‌باشد (جدول ۲)

## جدول ۲: ماتریس همبستگی ابعاد اصلی مدل تحقیق

| ابعاد                         | شاخص‌های اجتماعی-آموزشی | شاخص‌های عملکردی | شاخص‌های نوآوری | فرهنگ سازمانی |
|-------------------------------|-------------------------|------------------|-----------------|---------------|
| ایجاد سامانه‌های شکایات مردمی | 1                       |                  |                 |               |

|   |       |       |       |                                  |
|---|-------|-------|-------|----------------------------------|
|   |       | 1     | 0.701 | تشویق گزارش دهی فساد             |
|   | 1     | 0.780 | 0.762 | افزایش آگاهی‌های عمومی           |
| 1 | 0.788 | 0.733 | 0.752 | تقویت نهادهای نظارتی<br>غیردولتی |

در بررسی ملاک دوم روایی از مقدار AVE جذر گرفته می‌شود و سپس آن را جایگزین قطر ماتریس با اعداد ۱ می‌گردد.

جدول ۳: ماتریس جذر AVE ابعاد اصلی مدل تحقیق

| ابعاد                            | شاخص‌های<br>اجتماعی -<br>آموزشی | شاخص‌های<br>عملکردی - | شاخص‌های<br>نوآوری | فرهنگ<br>سازمانی |
|----------------------------------|---------------------------------|-----------------------|--------------------|------------------|
| ایجاد سامانه‌های شکایات<br>مردمی | 0.763                           |                       |                    |                  |
| تشویق گزارش دهی فساد             | 0.701                           | 0.783                 |                    |                  |
| افزایش آگاهی‌های عمومی           | 0.762                           | 0.780                 | 0.728              |                  |
| تقویت نهادهای نظارتی<br>غیردولتی | 0.752                           | 0.733                 | 0.708              | 0.793            |

با محاسبه جذر میانگین واریانس استخراج شده (AVE) و جایگزینی آن در قطر ماتریس، مشخص می‌شود که این مقادیر بیشتر از همبستگی سازه‌ها با یکدیگر هستند.

در همین راستا GOF نیز محاسبه گردید و نتایج آن به شرح زیر است

$$\sqrt{(AVE) * (R^2)}$$

$$\sqrt{0.588 * 0.693} = \sqrt{0.4276}$$

$$0.6385$$

نتیجه ۰,۶۳۸۵ نشان‌دهنده تناسب خوب مدل برای داده‌ها دلالت دارد. به طور کلی، مقادیر GOF بالای ۰,۵ نشان‌دهنده یک مدل مناسب هستند؛ بنابراین، نتایج تحقیق از اعتبار و روایی مناسبی برخوردار است.

یافته های تحقیق نشان می‌دهد، در سازوکارهای قانونی و عدم شفافیت در فرآیندها از اشتباهات ساختار اصلی نظارت در شهرداری‌ها است. همچنین وابستگی برخی شهرداری‌ها به درآمدهای حاصل از جریمه‌های ساختمانی، باعث کاهش نظارت بر دقیق می‌شود

### **تقویت نظارت عمومی**

- مشارکت شهروندان از طریق سازوکارهایی مانند سامانه‌های شکایتی، گزارش دهی فساد و نظارت مردمی، شفافیت در عملکرد شهرداری را افزایش می‌دهد.

- شهروندان با دسترسی به اطلاعات مالی و پروژه های شهری، امکان شناسایی تخلفات را پیدا می کنند.

### **-کاهش فساد اداری و مالی**

- مطالعات نشان می‌دهد که در شهرداریهایی که از مشارکت شهروندان استفاده شده، فسادهای مالی (مانند اختلاس، رشوه و پارتی بازی) کاهش یافته است.

- نظارت مستقیم مردم بر پیمانکاران شهری و تخصیص بودجه از فساد جلوگیری می‌کند.

### **-افزایش مسئولیت پذیری مدیران**

- هنگامی که شهروندان در فرآیند نظارت مشارکت دارند، مسئولان شهری پاسخگوتر می شوند و احتمال سوءاستفاده کاهش می یابد.

### **چالشهای مشارکت شهروندان**

- مقاومت برخی مدیران در برابر شفافیت.

- کمبود آگاهی شهروندان از حقوق خود.

- نبود سازوکارهای حمایتی برای گزارش دهندگان فساد.

### **نتیجه گیری**

مشارکت فعال شهروندان، همراه با شفافیت اطلاعات و حاکمیت قانون، می‌تواند به کاهش فساد در شهرداری‌ها منجر شود؛ که این تأثیر به چند عامل کلیدی برمی‌گردد:

### **نقش مشارکت در حمایت از شهرداری**

مشارکت و سازمان‌های مردم‌نهاد در نظارت بر ساختار و عملکرد شهرداری باعث شفافیت بیشتر و کاهش آسیب‌ها می‌شود.

افزایش آگاهی، توسعه ابزارهای دیجیتال برای گزارش تخلفات و اصلاح قوانین به منظور تعیین نقش نظارتی سازمان‌های مردم‌نهاد، از عوامل مهم در بهبود روندهای نظارتی است.

سامانه‌هایی مانند سامانه ۱۳۷ و سامانه‌های گزارش دهی مردمی به‌عنوان ابزارهای مشارکت در نظارت بر پروژه‌ها و خدمات شهری عمل می‌کنند و باعث افزایش کارایی مدیریت شهری می‌شوند.

### تاثیر مشارکت در کاهش شهرداری

فساد در شهرداری‌ها به ویژه در حوزه‌هایی مانند پسماند و ساخت‌وساز وجود دارد بدون مشارکت مردم امکان‌پذیر نیست. راهکارهای کاهش فساد شامل شفاف سازی، اصلاحات و استفاده از الکترونیک دولتی است که با مشارکت فعال در گزارش دهی فساد و ارائه پیشنهادات، اثربخشی بیشتر خواهد شد.

سامانه‌های (گزارش متخلفان توسط مردم) در حال گسترش است و می‌توان به صورت مستقل در مبارزه با فساد مشارکت کرد.

### مشارکت در مدیریت شهری

مشارکت مردم در تصمیم‌گیری‌های شهری، نظارت بر اجرای پروژه‌ها و ارائه بازخورد، نقشی در بهبود خدمات و کاهش اثرات مهم دارد.

مشارکت‌های تنها به سرمایه‌گذاری محدود نمی‌شود بلکه شامل رفتار فرهنگی، اجتماعی و اداری است که به بهبود وضعیت شهر کمک می‌کند.

ایجاد فرهنگ‌های فرهنگی و فناوری برای مشارکت مردم، باعث موفقیت برنامه‌های شهری و توسعه پایدار می‌شود.

مشارکت فعال و آگاهانه در نظارت بر عملکرد شهرداری و گزارش تخلفات، همراه با استفاده از فناوری‌های نوین و اصلاح قوانین، می‌تواند به طور قابل توجهی از فرآیندهای نظارتی برای تقویت و آسیب را کاهش دهد. این مشارکت زمینه‌ساز مدیریت شفاف‌تر، کارآمدتر و توسعه پایدار شهری است.

### راهکارهای مؤثر مشارکت شهروندی:

- ایجاد پلتفرم‌های الکترونیکی برای گزارش فساد (مانند سامانه ۱۳۷).

- تشکیل کمیته‌های مردم نهاد برای نظارت بر پروژه‌های شهری.

- آموزش شهروندان درباره حقوق شهری و مکانیزم‌های مبارزه با فساد



## منابع

۱. احمدی، مهرداد و صمد رضایی (۱۴۰۰)، شناسایی عوامل مؤثر بر مشارکت شهروندان در فرآیند مدیریت شهری، پژوهشنامه تاریخ سیاست و رسانه سال چهارم شماره ۲ (پیاپی ۱۴)
۲. اصولی نژاد، رضا (۱۴۰۳)، روابط عمومی شهرداری و کاهش فساد اداری از طریق اطلاع رسانی و مشارکت مردمی، نوزدهمین کنفرانس ملی حقوق، علوم اجتماعی و انسانی، روانشناسی و مشاوره، شیروان، <https://civilica.com/doc/2204450>
۳. علیزاده، کتایون و همکاران (۱۳۹۲)، بررسی نقش و مشارکت مردم در اداره امور شهری (نمونه موردی منطقه ۱۰ شهرداری مشهد)، فصلنامه مطالعات ساختار و کارکرد شهری، دوره ۱، شماره ۱ - شماره پیاپی ۱.
۴. شیان، ملیحه و همکاران (۱۳۹۱)، بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر مشارکت شهروندان در مدیریت امور شهری تهران
۵. فصلنامه مطالعات شهری، سال دوم - شماره چهارم
6. Ferraz, C. and Finan, F. (2011). Electoral accountability and corruption: evidence from the audits of local governments. *American Economic Review*, 101(4), 1274-1311. <https://doi.org/10.1257/aer.101.4.1274>
7. Ingrams, A. and Schachter, H. L. (2019). E- participation opportunities and the ambiguous role of corruption: a model of municipal responsiveness to sociopolitical factors. *Public Administration Review*, 79(4), 601-611. <https://doi.org/10.1111/puar.13049>
8. Kim, S. and Lee, J. (2017). Citizen participation, process, and transparency in local government: an exploratory study. *Policy Studies Journal*, 47(4), 1026-1047. <https://doi.org/10.1111/psj.12236>
9. Neshkova, M. I. and Kalesnikaite, V. (2019). Corruption and citizen participation in local government: evidence from latin america. *Governance*, 32(4), 677-693. <https://doi.org/10.1111/gove.12401>

# Examining the Role of Citizen Participation in Strengthening Supervision and Reducing Municipal Corruption

Mehdi Sedighkia

*Bachelor of Architectural Engineering and Employee of the Central Municipality Inspection Office of Khorramabad*

---

## Abstract

The present article examines the role of citizen participation in strengthening supervision and reducing corruption in municipalities. Given the importance of transparency and accountability in urban management, this study shows that active citizen participation can serve as an effective mechanism for monitoring the performance of municipalities and reducing administrative corruption. Using analytical-descriptive methods and reviewing case studies, the results of the research indicate that strategies such as establishing public complaint systems, encouraging corruption reporting, increasing public awareness, and strengthening non-governmental oversight institutions play a significant role in reducing corruption. Also, two-way interaction between citizens and urban officials leads to increased public trust and improved quality of urban services. In order to achieve clean and efficient municipalities, it is necessary to design and implement legal and cultural mechanisms to attract citizen participation.

**Keywords:** citizen participation, public supervision, administrative corruption, transparency, urban management.

---